

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної теорії та права

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО**

**Програма, плани семінарських занять
і завдання для самостійної та індивідуальної роботи
студентів**

Харків – 2019

Програму розглянуто і рекомендовано до друку на

засіданні кафедри економічної теорії та права 22 червня 2018 р., протокол № 9.

Видання охоплює весь комплекс навчально-методичного забезпечення, необхідного для вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність і міжнародне приватне право». У ньому запропоновано навчальну програму дисципліни, тематичний план, плани семінарських занять, надано методичні поради щодо вивчення тем. До кожної теми рекомендовано питання, практичні і тестові завдання для самоконтролю рівня засвоєння навчального матеріалу, список літератури.

Укладачі:

доц. Т. М. Гайворонська,
старш. викл. І. М. Крутько

Рецензент

доц. О. І. Лисяк

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

Програма, плани семінарських занять
і завдання для самостійної та індивідуальної роботи студентів

Відповідальний за випуск Крутько І. М.

Редактор Ібрагімова Н. В.

Підписано до друку 21.08.18 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 2,25. Тираж 30. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Український державний університет
залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейербаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 6100 від 21.03.2018 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Структура навчальної дисципліни.....	5
Навчальна програма з дисципліни «Інтелектуальна власність та міжнародне приватне право».	6
Плани семінарських занять.....	15
Залікові питання з курсу «Інтелектуальна власність та міжнародне приватне право»....	29
Тести.....	33
Список літератури.....	56

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інтелектуальна власність та міжнародне приватне право» викладається на освітньо-кваліфікаційному рівні «магістр».

«Інтелектуальна власність та міжнародне приватне право» – професійно-орієнтована навчальна дисципліна, вивчення якої має важливе значення у правовій освіті студентів закладів вищої освіти згідно з сучасними кваліфікаційними вимогами. Вивчення цієї дисципліни має велике значення при інтенсивному розвитку ринку прав на об'єкти інтелектуальної власності, перетворенні їх на важливий чинник конкурентоспроможності підприємства та економіки в цілому. Сучасному фахівцю будь-якої галузі знання теорії та практики з питань інтелектуальної власності та міжнародного приватного права необхідні для здійснення професійної діяльності в умовах господарського механізму. Глибокі знання безпосередньо формують правосвідомість, юридичне мислення фахівця, набуті практичні навички можуть бути використані у вирішенні специфічних правових ситуацій, що виникають у сфері інтелектуальної власності та міжнародних приватноправових відносин.

Мета дисципліни – одержання студентами глибоких знань, що безпосередньо формують правосвідомість, юридичне мислення фахівця, набуття практичних навичок у вирішенні специфічних правових ситуацій, що виникають у сфері інтелектуальної власності та міжнародних приватноправових відносин.

Завданням навчальної дисципліни є опанування студентами необхідних теоретичних положень, засвоєння сутності правових категорій; засвоєння нормативного матеріалу, закріпленого законодавством України; ознайомлення з судовою та арбітражною практикою в цивільних справах з іноземним елементом, вивчення основ патентознавства та патентного права, понять і сутності, шляхів зміцнення законності та попередження правопорушень у галузі використання інтелектуальної власності; а також набуття досвіду самостійної роботи з літературою, нормативними актами, періодичними виданнями, матеріалами судової та арбітражної практики тощо.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

- знати основні поняття і складові системи інтелектуальної власності; загальне законодавство України з питань інтелектуальної власності; об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності; сутність прав власників чинних охоронних документів і заявників на об'єкти промислової власності; основи організації охорони прав інтелектуальної власності; методики визначення (оцінювання) вартості об'єктів інтелектуальної власності; основні інститути, поняття і категорії МПП; вітчизняне законодавство з міжнародного приватного права; основні положення законодавства окремих країн і підстави і межі його застосування; особливості правового статусу іноземних осіб і їхнього майна в Україні; основи правового регулювання міжнародного обороту товарів, робіт і послуг; особливості вирішення колізії юрисдикцій і провадження у справах з іноземним елементом;

- вміти користуватися спеціальною правовою термінологією; визначити складові міжнародної системи охорони інтелектуальної власності, порушення прав інтелектуальної власності, належний спосіб захисту порушених прав суб'єктів інтелектуальної власності, вартість об'єктів інтелектуальної власності; самостійно здійснювати правовий аналіз фактичних обставин і наслідків, що випливають з них, правильно тлумачити й застосовувати колізійні й матеріальні норми МПП.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістового модуля і теми	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	разом	у тому числі					разом	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Система інтелектуальної власності												
Тема 1	12	2	2			8	16	2	2			12
Тема 2	13	2	2			9	12					12
Тема 3	17	4	4			9	14	2	2			10

Разом за змістовим модулем 1	42	8	8			26	42	4	4			34
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Міжнародне приватне право												
Тема 4	12	2	2			8	14	2	2			10
Тема 5	12	2	2			8	10					10
Тема 6	12	2	2			8	14	2	2			10
Тема 7	10	1	1			8	10					10
Разом за змістовим модулем 2	46	7	7			32	48	4	4			40
Разом годин	90	15	15			58	90	8	8			74

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

МОДУЛЬ 1. Система інтелектуальної власності

ТЕМА 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

Поняття інтелектуальної творчої діяльності людини. Загальне та спеціальне значення інтелектуальної власності для суспільства.

Поняття інтелектуальної власності та права інтелектуальної власності. Джерела права інтелектуальної власності (ІВ). Основні джерела цивільно-правового регулювання відносин інтелектуальної власності. Договори як джерела права ІВ. Основні міжнародно-правові акти щодо охорони інтелектуальної власності. Паризька конвенція про охорону промислової власності. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 р. Страсбурзький договір про Міжнародну патентну класифікацію. Договір про патентну кооперацію (РСТ). Конвенція про видачу європейських патентів (ЄПК). Євразійська патентна конвенція (ЄАПК). Бангійський договір (ОАПІ). Договір

про Північноамериканську зону вільної торгівлі (НАФТА).
Договір про патентне право.

ТЕМА 2. Загальна характеристика інститутів права інтелектуальної власності

Об'єкти авторського права (АП). Суб'єкти АП. Немайнові та майнові права авторів. Охорона і захист авторського права. Строки дії АП.

Організація колективного управління майновими правами. Повноваження на колективне управління майновими правами.

Суміжні права. Об'єкти суміжних прав. Первинні суб'єкти суміжних прав. Похідні суб'єкти суміжних прав. Строк дії суміжних прав.

Об'єкти промислової власності (ППВ). Винахід. Об'єкти винаходів. Корисна модель. Умови патентоспроможності (новизна, винахідницький рівень, промислова придатність). Промисловий зразок. Суб'єкти ППВ. Похідні суб'єкти ППВ. Специфічні суб'єкти.

Оформлення права на винахід, корисну модель, промисловий зразок. Процес кваліфікації. Види патентів. Види експертиз.

Права винахідників і авторів промислових зразків. Особисті немайнові права. Майнові права. Право попереднього користування. Примусова ліцензія (недобровільна). Залежна ліцензія. Способи захисту промислової власності.

ТЕМА 3. Засоби захисту інтелектуальної власності

Поняття торгової марки (ТМ), умови охороноздатності. Суб'єкти виняткових прав на ТМ. Виникнення інтелектуальних прав на ТМ за принципом формальної процедури. Права, що надаються відповідно до свідоцтва про реєстрацію ТМ. Обмеження ТМ. Майнові права на ТМ. Обов'язки суб'єктів прав на ТМ. Способи захисту порушених прав.

Комерційна таємниця (КТ). Перелік відомостей, що не становлять КТ. Ознаки КТ. Майнові права на КТ.

Комерційне найменування. Майнові права на комерційне найменування.

Торговельна марка як правовий засіб індивідуалізації товарів і послуг. Паризька конвенція з охорони промислової власності. Словесні марки. Зображувальні марки. Об'ємні марки. Нетрадиційні торговельні марки. Правова охорона торговельних марок. Обсяг правової охорони торговельної марки. Майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку.

Право інтелектуальної власності на географічне зазначення. Просте зазначення походження товару. Кваліфіковане зазначення походження товарів. Раціоналізаторська пропозиція як об'єкт права інтелектуальної власності.

МОДУЛЬ 2. Міжнародне приватне право

ТЕМА 4. Вступ до міжнародного приватного права. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

Вступ до міжнародного приватного права. Підстави виникнення колізій між національним правом різних країн, що регулює приватні відносини. Проблема вибору належного до застосування права.

Предмет міжнародного приватного права (МПП). Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види «іноземного елемента» в приватноправових відносинах.

Методи МПП. Колізійно-правовий метод регулювання. Матеріально-правовий метод регулювання.

Система МПП як галузь права та навчальної дисципліни. Співвідношення МПП з іншими галузями національного права та міжнародним правом. Глобалізація світового господарства та зростання ролі міжнародного приватного права.

Історія науки МПП. Історичні та економічні засади виникнення МПП. Норми МПП у римському праві. Розвиток науки МПП у країнах Європи. Основні концепції МПП у вітчизняній науці.

Поняття і види джерел МПП. Подвійний характер джерел МПП, їхнє співвідношення та взаємодія.

Міжнародні договори як джерела МПП. Договір як засіб уніфікації норм МПП. Значення універсальних і регіональних міжнародних договорів у сфері МПП. Багатосторонні та двосторонні договори про надання правової допомоги.

Внутрішнє (національне) законодавство як джерело МПП. Значення кодифікації норм внутрішнього права в галузі МПП, її види. Основні нормативні акти України, що містять норми МПП. Сфера застосування і структура Закону України «Про міжнародне приватне право».

Поняття правового звичаю, його види. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Роль Міжнародної торгової палати в уніфікації звичаїв, правил і термінології. Правила Інкотермс.

Значення судової та арбітражної практики та доктрини в регулюванні відносин МПП.

Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику. Форми *lex mercatoria*. Сучасні тенденції розвитку джерел МПП.

Поняття і види уніфікації та гармонізації норм МПП. Значення членства України в Гаазькій конференції з МПП. Міжнародний інститут з уніфікації приватного права (УНІДРУА). Міжнародна торгова палата. Комісія ООН з права міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ).

Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві.

Поняття і структура колізійної норми. Інтерперсональні, інтертемпоральні та інтерлокальні колізії.

Загальна класифікація колізійних норм (імперативні, диспозитивні, альтернативні, кумулятивні). Класифікація колізійних норм за формою прив'язки (односторонні та двосторонні). Кумуляція та розщеплення колізійних прив'язок.

Основні формули прикріплення. Особистий закон фізичної особи. Особистий закон юридичної особи. Закон місцезнаходження майна. Автономія волі сторін. Закон місця завдання шкоди. Закон країни суду. Закон країни, з якою правовідносини пов'язані найтісніше. Закон продавця. Закон прапора.

Проблема кваліфікації колізійної норми. Основні теорії кваліфікації. Конфлікт кваліфікацій. Вирішення проблеми конфлікту кваліфікацій у національній доктрині МПП.

Застосування колізійних норм. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни.

Інститут «обходу закону» в колізійному аспекті.

Правила встановлення змісту і застосування іноземного права відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право». Інститут публічного порядку в МПП. Надімперативні норми закону суду та закону третьої держави.

Взаємність (матеріальна та формальна) і реторсії.

ТЕМА 5. Суб'єкти міжнародного приватного права

Поняття особистого закону фізичної особи та сфера його дії. Колізійні аспекти подвійного громадянства та без громадянства фізичних осіб. Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, у МПП. Приватноправові аспекти встановлення національного режиму для іноземців в Україні.

Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним і недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим і його наслідки в Україні й за кордоном.

Поняття «національність юридичної особи» та «особистий закон юридичної особи». Критерії визначення особистого закону юридичної особи: місце заснування юридичної особи; місцезнаходження адміністративного центру юридичної особи; місце здійснення основної діяльності; критерій «контролю».

Правове становище іноземних юридичних осіб в Україні. Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва та філії.

Транснаціональні корпорації в МПП.

Особливості створення та діяльності офшорних компаній. Проблеми, пов'язані з правовим регулюванням господарської діяльності компаній, розташованих в офшорних зонах.

Міжнародні юридичні особи.

Особливості правового статусу держави в МПП. Характеристика міжнародних приватних правовідносин, учасницею яких є держава.

Поняття «іmunітет держави» в МПП. Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого іmunітету, їхній вплив на формування національного законодавства про іmunітет іноземних держав.

Види іmunітету держав у МПП. Юрисдикційний іmunітет іноземної держави. Іmunітет від попередніх заходів з забезпечення позова. Іmunітет держави від примусового виконання іноземного судового (арбітражного) рішення. Іmunітет держави від застосування норм іноземного права. Іmunітет правочинів держави. Іmunітет власності держави.

Міжнародні договори щодо іmunітету держав. Норми про іmunітет іноземної держави в законодавстві України.

Особливості правового регулювання відносин власності в МПП. Колізійні питання права власності.

Закон місцезнаходження майна як основний колізійний принцип у сфері майнових правовідносин у МПП. Виникнення та припинення права власності та інших речових прав у МПП.

Колізійні питання права власності та інших речових прав на рухоме майно, що перебуває в дорозі.

Правове регулювання іноземних інвестицій у МПП. Правовий режим діяльності іноземних інвесторів в Україні. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.

Правове становище об'єктів права власності України за кордоном. Колізійні аспекти повернення національної культурної спадщини.

ТЕМА 6. Право власності в міжнародному приватному праві. Договір у міжнародному приватному праві. Міжнародні перевезення вантажів, пасажирів і їхнього багажу

Поняття і види правочинів з іноземним елементом. Форма та зміст правочину. Сфера дії права, що застосовується до правочину.

Особливості колізійного регулювання договірних зобов'язань у МПП. Колізійні прив'язки, що застосовуються до договірних зобов'язань з іноземним елементом. Автономія волі сторін у колізійному праві України.

Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод.

Договір міжнародної купівлі-продажу товарів. Колізійно-правове регулювання міжнародних договорів купівлі-продажу товарів. Віденська конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів.

Загальна характеристика угод СОТ щодо міжнародної торгівлі.

Договір міжнародного перевезення вантажу, пасажирів і багажу. Поняття міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні організації та їхня роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

Міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980 р. Угода про міжнародне залізничне сполучення (СМГС) 1951 р. (у редакції 1992 р.). Межі відповідальності залізниць внаслідок псування чи втрати вантажу.

Міжнародні морські перевезення. Колізійні норми кодексу торговельного мореплавства України. Типові форми чартерів. Коносамент та його юридичне значення. Брюссельська конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 р. (у редакції 1968 р.). Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. Міжнародна морська організація (ІМО).

Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 14 листопада 1975 р. Відповідальність автоперевізника за втрату вантажу.

Міжнародні повітряні перевезення. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28 травня 1999 р. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО). Відповідальність авіаперевізника перед пасажирами та вантажовідправниками за невиконання умов договору.

Міжнародні річкові перевезення. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами від 22 червня 2001 р.

Міжнародні змішані перевезення. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24 травня 1980 р. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

Позадовірні зобов'язання в МПП. Види позадовірних зобов'язань, ускладнених іноземним елементом, і колізійні підходи до їхнього регулювання. Сфера дії права, що підлягає застосуванню до зобов'язань, які виникли внаслідок завдання шкоди.

Особливості колізійного регулювання відшкодування моральної шкоди.

Особливості колізійного регулювання відшкодування шкоди, завданої іноземною державою.

Роль міжнародних угод у колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Гаазька конвенція 1973 р. про право, що застосовується до відповідальності виготівника. Регламент ЄС 2007 р. про право, що застосовується до деліктних зобов'язань.

Представництво, довіреність і позовна давність у МПП.

ТЕМА 7. Трудові відносини в міжнародному приватному праві. Міжнародний цивільний процес і комерційний арбітраж

Загальна характеристика трудових відносин у МПП.

Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Принцип автономії волі; закон місця укладення договору; закон місця виконання трудової функції.

Міжнародно-правове регулювання праці. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП). Європейська конвенція 1977 р. про правовий статус трудящих мігрантів.

Працевлаштування іноземців в Україні. Принцип національного режиму в галузі трудових відносин. Дозвільний порядок працевлаштування іноземців в Україні.

Трудові права українських громадян за кордоном. Праця громадян України за контрактом з іноземним роботодавцем. Праця громадян України за кордоном за контрактом з українським роботодавцем. Ліцензування діяльності, пов'язаної з працевлаштуванням громадян України за кордоном.

Правове регулювання праці співробітників міжнародних і міжурядових організацій.

Поняття міжнародного цивільного процесу. Джерела правового регулювання цивільних процесуальних відносин з іноземним елементом.

Правове становище іноземних осіб у цивільному процесі. Принцип національного режиму. Судовий імунітет іноземної держави. Особливості процесуального становища дипломатичних, консульських та інших офіційних представництв іноземних держав.

Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб. Основні системи визначення міжнародної підсудності. Виключна та альтернативна підсудність цивільних справ за Законом України «Про міжнародне приватне право». Пророгаційні та дерогаційні угоди.

Провадження у справі за участю іноземної особи. Міжнародна правова допомога та її види. Виконання іноземних судових доручень. Вручення судових і позасудових документів особам, що знаходяться за кордоном.

Легалізація документів. Гаазька конвенція 1961 р. про скасування вимог легалізації іноземних офіційних документів. Проставляння апостилю.

Визнання та виконання іноземних судових рішень. Екзекватура. Вимога взаємності як умова виконання рішення. Процесуальні форми та порядок приведення до виконання іноземного судового рішення за законодавством України. Підстави відмови у визнанні та виконанні іноземного судового рішення.

Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу. Випадковий та інституційний Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1994 р.

Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні центри комерційного арбітражу. Європейська конвенція

про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Київська угода про порядок вирішення спорів, пов'язаних із здійсненням господарської діяльності, держав-учасників СНД від 20 березня 1992 р.

Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж юнсітрал. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торговій промисловій палаті України від 17.04.2007 р.

Арбітражна угода. Арбітражне застереження. Третейський запис і компетенція міжнародного комерційного арбітражу.

Арбітражні рішення, порядок їх виконання. Нью-Йоркська конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень. Підстави для відмови у визнанні та виконанні іноземних арбітражних рішень.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ТЕМА 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

План

- 1.1 Поняття інтелектуальної власності.
- 1.2 Основні джерела права інтелектуальної власності.
- 1.3 Види міжнародно-правових актів щодо інтелектуальної власності.

Питання для самостійного вивчення

- 1 Сутність інтелектуальної власності.
- 2 Виникнення права інтелектуальної власності.
- 3 Чинне законодавство України щодо інтелектуальної власності.

Контрольні питання і завдання

- 1 За яким принципом поділено основні інститути права інтелектуальної власності в національному законодавстві?

2 Назвіть основні міжнародно-правові акти щодо права інтелектуальної власності, викладіть зміст основних міжнародних конвенцій з цього питання.

3 Євразійська патентна конвенція 1994 р.

4 Паризька конвенція про охорону промислової власності.

Теми рефератів

1 Винахід, його ознаки. Умови патентоспроможності винаходу: «новизна винаходу», «винахідницький рівень» і «промислова придатність». Поняття «рівня техніки» стосовно винаходу.

2 Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 р.

3 Страсбурзький договір про Міжнародну патентну класифікацію.

4 Договір про патентну кооперацію (РСТ).

5 Конвенція про видачу європейських патентів (ЄПК).

6 Євразійська патентна конвенція (ЄАПК).

7 Бангійський договір (ОАПІ).

8 Договір про патентне право.

ТЕМА 2. Загальна характеристика інститутів права інтелектуальної власності

План

2.1 Об'єкти права інтелектуальної власності.

2.2 Суб'єкти права інтелектуальної власності.

2.3 Особисті немайнові та майнові права суб'єктів права інтелектуальної власності.

2.4 Поняття авторського права та суміжних прав.

2.5 Поняття права промислової власності. Процедура видачі патенту.

Питання для самостійного вивчення

1 Строк дії авторських і суміжних прав.

2 Зміст охорони та захисту прав суб'єктів авторського права.

3 Основні нормативно-правові акти, які регулюють правовідносини, пов'язані зі створенням і використанням об'єктів авторського та суміжних прав.

4 Об'єкти патентного права.

5 Поняття і ознаки винаходу.

6 Поняття і ознаки корисної моделі.

7 Об'єкти, що не підлягають патентуванню.

8 Суб'єкти патентного права.

9 Винахідник і співавтори. правонаступники.

Контрольні питання і завдання

1 Зміст Закону України «Про авторське право та суміжні права».

2 Спосіб закріплення авторських і суміжних прав.

3 Поняття і зміст авторського договору.

4 Назвіть основні види патентів, які визнаються українським законодавством.

5 Яка патентна система діє на території України?

6 Фахівці в патентній справі. Патентні повірені.

7 Патентний документ. Характеристика патенту як правового документа.

8 *Задача.* Продюсерський центр «Алекс» звернувся з позовами про захист авторських прав до низки студій звукозапису та продавців аудіокасет із записами популярних шлягерів. У цих позовах вказувалося, що суб'єкти без дозволу позивача відтворюють і продають копії створених у центрі записів. Внаслідок неякісного піратського перезапису порушується ділова репутація центру. У позовах вимагалось відшкодувати заподіяну шкоду в розмірі 300 тис. грн солідарно, вилучити чи знищити всю контрафактну продукцію, компенсувати заподіяну моральну шкоду та припинити діяльність відповідачів. Яке рішення повинен прийняти суд? Чи правомірні вимоги позивача?

9 *Задача.* Винахідник звернувся до патентного повіреного з проханням дати відповіді на такі запитання: чим відрізняються

між собою винахід, корисна модель і промисловий зразок; які критерії патентоспроможності зазначених об'єктів; чим визначається обсяг правової охорони на винахід, корисну модель і промисловий зразок; які охоронні документи видаються на зазначені об'єкти і який строк їхньої дії? Яку консультацію повинен надати патентний повірений?

Теми рефератів

1 Призначення і правова сила авторського свідоцтва та посвідчення на раціоналізаторську пропозицію.

2 Документи на підтвердження права на об'єкти інтелектуальної власності (патент, авторське свідоцтво, посвідчення про раціоналізаторську пропозицію).

ТЕМА 3. Засоби захисту інтелектуальної власності

План

3.1 Поняття захисту прав інтелектуальної власності.

3.2 Юрисдикційна і неюрисдикційна форми захисту прав.

3.3 Способи захисту прав інтелектуальної власності.

Питання для самостійного вивчення

1 Адміністративний спосіб захисту інтелектуальної власності.

2 Види правопорушень у сфері інтелектуальної власності, за які передбачена адміністративна відповідальність.

3 Основні заходи захисту від недобросовісної конкуренції.

Контрольні питання і завдання

1 Підстави для цивільно-правової відповідальності, яка виникає внаслідок порушення прав інтелектуальної власності.

2 Назвіть основні види відповідальності за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

3 Які правові наслідки притягнення особи до кримінальної

відповідальності за порушення прав на об'єкти інтелектуальної власності? Охарактеризуйте кожен склад злочину за Кримінальним кодексом України.

4 Наведіть приклад правопорушень, за які передбачена адміністративна відповідальність.

5 *Задача.* С. отримав у Департаменті інтелектуальної власності України патент на винахід «Установка для виготовлення цукерок». За його замовленням було виготовлено кілька таких установок, які він продав товариству з обмеженою відповідальністю (далі ТОВ) «Вірма». Під час відрядження до Росії С. виявив, що ТОВ «Зубр» випускає і реалізує установки для виготовлення цукерок на території Росії, України і Білорусі. С. звернувся до ТОВ «Зубр» з вимогою припинити незаконні дії і відшкодувати йому завдані збитки. Керівництво ТОВ «Зубр» вважає, що виключні права С. не поширюються на територію Росії, тому вони можуть вільно використовувати цей винахід. Як С. може захистити свої права?

6 *Задача.* Конструкторське бюро ВАТ «Харківський тракторний завод ім. С. Орджонікідзе» (далі ВАТ «ХТЗ») розробило модель маленького трактора для малих сільськогосподарських потреб. Частина конструкторської документації цього об'єкта була використана ЧП «Міст» для виробництва такого самого трактора, з такою самою назвою та позначкою «ХТЗ». Вироблялись трактори з поламаних і відпрацьованих моделей. Чи є дії ЧП «Міст» порушенням яких-небудь прав ВАТ «ХТЗ»? Як можна законно вирішити питання про виробництво тракторів ЧП «Міст»? Чи передбачено законом будь-який вид відповідальності в разі виявлення правопорушення?

Теми рефератів

Особливості міжнародної системи охорони прав на об'єкти промислової власності.

ТЕМА 4. Вступ до міжнародного приватного права. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

План

4.1 Поняття, предмет і методи міжнародного приватного права. Система міжнародного приватного права.

4.2 Поняття і види джерел МПП: міжнародні договори, внутрішнє (національне) законодавство, правові звичаї.

4.3 Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику.

4.4 Колізійна норма: поняття, структура та види.

Питання для самостійного вивчення

1 Співвідношення міжнародного приватного права з цивільним, сімейним, трудовим, міжнародним публічним правом і цивільним процесом.

2 Загальна характеристика Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р.

3 Інститут застереження про публічний порядок та інститут обходу закону в МПП та їхнє співвідношення. Надімперативні норми закону суду та закону третьої держави.

4 Встановлення змісту і застосування іноземного права.

5 Взаємність і реторсія.

6 Класифікація колізійних норм за формою прив'язки. Встановлення змісту і застосування іноземного права. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни.

Контрольні питання і завдання

1 Дайте визначення, яке розкриває сутність міжнародного приватного права.

2 У чому полягають проблеми приватного і публічного права та механізми їх вирішення?

3 Які принципи правового регулювання притаманні МПП?

4 Назвіть акти внутрішнього законодавства, які повністю

присвячені врегулюванню правовідносин за участю іноземного елемента.

5 Що означає концепція *lex mercatoria* у МПП?

6 Опишіть структуру Закону України «Про міжнародне приватне право» від 23.06.2005 р.

7 Визначте поняття колізійної норми та її структуру.

8 Що називають кумуляцією та розщепленням колізійних прив'язок?

9 Охарактеризуйте інститут «обходу закону» в колізійному аспекті.

10 Дайте поняття «публічний порядок» у міжнародному приватному праві.

11 Як можна визначити взаємність і реторсію в міжнародному приватному праві?

Теми рефератів

1 Зародження міжнародного приватного права в пам'ятках руського права (X–XIII ст.).

2 Теорії статутів XII–XVIII ст.

3 Наука міжнародного приватного права в дореволюційній Росії в XIX ст. та на початку XX ст.

4 Англо-американська територіальна доктрина.

5 Територіальна доктрина МПП.

6 Національна теорія: основні положення.

7 Новітні доктрини міжнародного приватного права.

8 Міжнародні наукові асоціації та їхня роль у розвитку доктрини міжнародного приватного права.

9 Історія виникнення і розвитку доктрини транснаціонального торгового права (*lex mercatoria*).

10 Роль доктрини в уніфікації та гармонізації в міжнародному приватному праві.

11 «Гнучке» колізійне регулювання (*proper law of the contract*): історія виникнення та випадки застосування в наш час відповідно до Закону України «Про міжнародне приватне право».

12 Процедура встановлення змісту іноземного законодавства відповідно до Європейської конвенції про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 р.

13 Процедура встановлення змісту іноземного права, передбаченого чинним законодавством України.

ТЕМА 5. Суб'єкти міжнародного приватного права

План

5.1 Фізичні особи як суб'єкти МПП. Особистий закон фізичної особи: поняття і сфера його дії.

5.2 Юридичні особи як суб'єкти МПП. Поняття «національність юридичної особи» та «особистий закон юридичної особи».

5.3 Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні.

5.4 Особливості правового положення держави в МПП. Поняття «іммунітет держави» та його види.

Питання для самостійного вивчення

1 Особливості правового статусу міжнародних організацій як суб'єктів МПП.

2 Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій як суб'єктів МПП.

3 Особливості створення і діяльності офшорних компаній.

4 Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним і недієздатним. Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим і його наслідки в Україні і за кордоном.

Контрольні питання і завдання

1 Визначте правовий статус фізичних осіб як суб'єктів МПП.

2 Назвіть категорію іноземців, що не вказана в Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

3 Охарактеризуйте правовий статус юридичних осіб як суб'єктів МПП.

4 Які нормативні акти містять колізійні прив'язки щодо визначення особистого закону юридичних осіб?

5 Охарактеризуйте правовий статус держави як суб'єкта МПП.

6 Які особливості правового статусу міжнародних організацій як суб'єктів МПП ви знаєте?

7 Що являє собою транснаціональна корпорація та яка її роль у міжнародних відносинах?

Теми рефератів

1 Правовий аналіз міжнародних конвенцій з питань імунітету держави.

2 Правове регулювання участі держави у приватноправових відносинах у сфері міжнародного приватного права, за законодавством України.

ТЕМА 6. Право власності в міжнародному приватному праві. Договір у міжнародному приватному праві. Міжнародні перевезення вантажів, пасажирів і їхнього багажу

План

6.1 Колізійні питання права власності. Виникнення та припинення права власності й інших речових прав у МПП.

6.2 Поняття правочинів (угод, договорів) з іноземним елементом і класифікація їхніх видів.

6.3 Колізійно-правове регулювання міжнародних договорів купівлі-продажу товарів.

6.4 Поняття і види міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні організації та їхня роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

Питання для самостійного вивчення

1 Міжнародно-правове регулювання іноземних інвестицій. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.

2 Співвідношення понять «договір у міжнародному приватному праві» та «зовнішньоекономічна угода».

3 Колізійні норми щодо договірних зобов'язань. Представництво, довіреність і позовна давність у МПП.

4 Правові проблеми вибору права щодо частини правочину та різних його частин.

5 Особливості укладення, виконання та розірвання договорів купівлі-продажу відповідно до Віденської конвенції ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 р.

6 Міжнародні морські перевезення. Брюссельська конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент 1924 р. (у редакції 1968 р.). Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. Міжнародна морська організація (ІМО).

7 Міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980 р. Угода про міжнародне залізничне сполучення (СМГС) 1951 р. (у редакції 1992 р.). Межі відповідальності залізниць внаслідок псування чи втрати вантажу.

8 Міжнародні автомобільні перевезення. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів (КДПВ) 1956 р. Митна конвенція про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 14 листопада 1975 р. Відповідальність автоперевізника за втрату вантажу.

9 Міжнародні повітряні перевезення. Монреальська конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28 травня 1999 р. Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО). Відповідальність авіаперевізника перед пасажирами та вантажовідправниками за невиконання умов договору.

10 Міжнародні річкові перевезення. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами від 22 червня 2001 р.

11 Міжнародні змішані перевезення. Конвенція ООН про міжнародні змішані перевезення вантажів від 24 травня 1980 р. Правовий режим оператора міжнародного змішаного перевезення.

12 Особливості вибору права і відповідальність за шкоду, заподіяну споживачеві.

Контрольні питання і завдання

1 Які характерні особливості колізійно-правового регулювання відносин власності в МПП?

2 У чому полягають особливості матеріально-правового регулювання права власності?

3 Назвіть колізійні прив'язки, за допомогою яких визначається право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі.

4 Як здійснюється правове регулювання іноземних інвестицій у МПП?

5 Охарактеризуйте правове становище власності України за кордоном.

6 Дайте визначення, яке розкриває поняття «зовнішньоекономічні правочини» і вказує на відмінність від цивільно-правового договору з іноземним елементом.

7 У чому полягає сфера дії права, що застосовується до форми та змісту правочину з іноземним елементом?

8 Перелічіть особливості колізійно-правового регулювання договірних зобов'язань у МПП.

9 Визначте особливості, притаманні договорам міжнародної купівлі-продажу товарів.

10 Назвіть основні зобов'язання держав-учасників Віденської конвенції 1980 р.

11 Назвіть основні джерела правового регулювання міжнародних перевезень вантажів, пасажирів і багажу.

12 У чому полягає специфіка міжнародного договору перевезення залізничним транспортом?

Теми рефератів

1 Вирішення колізійних питань права власності за законодавством України, інших країн романо-германської системи права та країн англо-американської системи права.

2 Історико-правові аспекти формування колізійної норми – закон місця знаходження речі (*lex rei sitae*) у країнах романо-германської системи права та англо-американської системи права.

3 Правова характеристика колізійної прив'язки «закон місця знаходження речі» (*lex rei sitae*) та інших колізійних прив'язок, що застосовуються у вирішенні колізійних питань відносин власності.

4 Правова характеристика колізійних норм, що застосовуються при захисті права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві.

5 Систематизація та аналіз змісту договорів, що регулюють інвестиційні відносини: багатосторонні міжнародні договори; регіональні міжнародні договори; двосторонні домовленості; договори між державами та міжнародними організаціями – МБРР, ЄБРР, ЄС – щодо регулювання інвестиційних відносин.

6 Специфіка укладання зовнішньоекономічних договорів за законодавством України.

7 Колізійні норми, що регулюють питання видачі, строк дії та припинення довіреності.

8 Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів (Нью-Йорк, 1974 р.): загальна характеристика.

9 Загальна характеристика міжнародних перевезень, їхнє колізійне регулювання.

10 Міжнародні залізничні перевезення. Відповідальність сторін у зв'язку з перевезенням вантажів залізницею.

11 Укладання договору міжнародного перевезення, його виконання, права і обов'язки сторін і відповідальність перевізника.

ТЕМА 7. Трудові відносини в міжнародному приватному праві. Міжнародний цивільний процес і комерційний арбітраж

План

7.1 Міжнародно-правове регулювання праці. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП).

7.2 Трудові права українських громадян за кордоном.

7.3 Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.
Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу.

Питання для самостійного вивчення

1 Особливості регулювання трудових відносин іноземців та осіб без громадянства в Україні. Принцип національного режиму в галузі трудових відносин.

2 Правове регулювання праці співробітників міжнародних і міжурядових організацій.

3 Міжнародна правова допомога та її види. Виконання іноземних судових доручень.

4 Легалізація документів. Гаазька конвенція 1961 р. про скасування вимог легалізації іноземних офіційних документів.

5 Визнання та примусове виконання іноземних судових рішень.

6 Закон України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 24.02.1994 р.: загальні положення.

7 Типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ і його значення для формування національного законодавства України.

Контрольні питання і завдання

1 Перелічіть колізійні прив'язки щодо трудових відносин, які передбачені Законом України «Про міжнародне приватне право».

2 Назвіть особливості матеріально-правового регулювання трудових відносин у МПП.

3 Розкрийте зміст принципу національного режиму в галузі трудових відносин для іноземних громадян в Україні.

4 Охарактеризуйте порядок працевлаштування громадян України за кордоном та особливості захисту їхніх трудових прав.

5 Яка міжнародна організація відіграє основну роль у сфері захисту прав трудових мігрантів?

6 У чому полягає виключність правового регулювання праці співробітників міжнародних і міжурядових організацій?

7 Який вид суспільних відносин належить до предмета регулювання міжнародного цивільного процесу?

8 Перелічіть головні джерела міжнародного цивільного процесу.

9 Що означає «конфлікт юрисдикцій» у МПП?

10 Особливості визначення цивільно-процесуального права та дієздатності іноземних фізичних і юридичних осіб.

11 Які документи не підлягають легалізації? Яке значення має термін «апостиль»?

12 Розкрийте поняття і правову природу міжнародного комерційного арбітражу та назвіть його види.

13 Перелічіть основні види арбітражних угод.

14 Який засадничий нормативний акт і як вплинув на формування національного законодавства з питань міжнародного комерційного арбітражу?

15 Як здійснюється вибір права, що застосовується в міжнародному комерційному арбітражі відповідно до Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж»?

16 Назвіть випадки визнання рішення міжнародного комерційного арбітражу недійсним. Яку процедуру для цього передбачено?

Теми рефератів

1 Основні функції МОП у сфері захисту прав трудових мігрантів.

2 Міжнародні угоди з питань соціального забезпечення: загальна характеристика.

3 Порядок оформлення дозволу на використання праці іноземців та осіб без громадянства в Україні.

4 Міжнародні угоди з питань міжнародного цивільного процесу.

5 Конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р.

6 Основні міжнародні договори з питань міжнародного комерційного арбітражу.

ЗАЛКОВІ ПИТАННЯ З КУРСУ «ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ ТА МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО»

- 1 Поняття права інтелектуальної власності.
- 2 Сутність і зміст інтелектуальної власності.
- 3 Законодавство про інтелектуальну власність, його система та спрямованість.
- 4 Види міжнародно-правових актів про інтелектуальну власність.
- 5 Конституція України як основне джерело регулювання права інтелектуальної власності.
- 6 Цивільний кодекс України як джерело регулювання права інтелектуальної власності.
- 7 Чинне законодавство України про інтелектуальну власність.
- 8 Основні інститути права інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Патентне право.
- 9 Поняття і ознаки об'єктів права інтелектуальної власності.
- 10 Промислові зразки як об'єкти промислової власності: поняття, об'єкти, види.
- 11 Знаки для товарів і послуг як об'єкти промислової власності.
- 12 Співавторство та його види. Визначення авторства.
- 13 Власники прав інтелектуальної власності та їхнє правове положення, наслідки контрафактних дій.
- 14 Держава як власник прав інтелектуальної власності.
- 15 Правове положення Державного агентства з авторських і суміжних прав.
- 16 Патентознавство.
- 17 Поняття патентного права.
- 18 Відмінність винахідницького права від патентного.
- 19 Поняття патенту і його види.
- 20 Строки дії патентів.
- 21 Свідоцтво на знаки для товарів і послуг.
- 22 Посвідчення на раціоналізаторську пропозицію.
- 23 Колізії заявок і порядок розгляду спорів.
- 24 Експертиза по суті. Порядок, підстави проведення експертизи по суті.

- 25 Поняття, ознаки і об'єкти винаходу. Види винаходів.
- 26 Об'єкти, що визнаються винаходами.
- 27 Об'єкти, що не визнаються винаходами.
- 28 Поняття і ознаки корисної моделі.
- 29 Реєстрація патенту.
- 30 Права, що виникають з патенту.
- 31 Ліцензійний договір. Види ліцензійних договорів.
- 32 Примусові ліцензії та порядок їх надання. Міжнародна ліцензійна практика.
- 33 Види ліцензійної плати.
- 34 Поняття промислового зразка та умови його патентоспроможності.
- 35 Права автора промислового зразка.
- 36 Правова природа засобів індивідуалізації товаровиробників.
- 37 Патентування знаків для товарів і послуг.
- 38 Припинення дії свідоцтва на знаки для товарів і послуг.
- 39 Контрафактні порушення прав на місце походження товарів.
- 40 Ноу-хау як об'єкт правової охорони та їхні види.
- 41 Договори ноу-хау. Види договору ноу-хау.
- 42 Франчайзингові угоди: поняття, предмет, характеристика та особливості.
- 43 Порушення права інтелектуальної власності.
- 44 Недобросовісна конкуренція та порушення прав на товарні знаки.
- 45 Адміністративна відповідальність за порушення права інтелектуальної власності.
- 46 Кримінальна відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності.
- 47 Цивільно-правові засоби захисту прав інтелектуальної власності.
- 48 Предмет міжнародного приватного права.
- 49 Види іноземного елемента в приватноправових відносинах.
- 50 Система МПП як галузь права та навчальної дисципліни.
- 51 Історичні та економічні засади виникнення МПП.
- 52 Поняття і види джерел МПП.
- 53 Міжнародні договори як джерела МПП.

- 54 Внутрішнє (національне) законодавство як джерело МПП.
- 55 Сфера застосування та структура Закону України «Про міжнародне приватне право».
- 56 Значення судової практики та доктрини в регулюванні відносин МПП.
- 57 Концепція *lex mercatoria*, її вплив на судову та арбітражну практику.
- 58 Поняття і структура колізійної норми.
- 59 Інтерперсональні, інтертемпоральні та інтервокальні колізії.
- 60 Загальна класифікація колізійних норм.
- 61 Основні формули прикріплення.
- 62 Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни.
- 63 Інститут «обходу закону» в МПП.
- 64 Інститут публічного порядку в МПП.
- 65 Надімперативні норми закону країни суду та закону третьої держави.
- 66 Поняття «особистий закон фізичної особи» та сфера його дії.
- 67 Колізійні аспекти подвійного громадянства та безгромадянства фізичних осіб.
- 68 Особливості правового статусу іммігрантів, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, за МПП.
- 69 Особливості визнання іноземця обмежено дієздатним і недієздатним. Колізійні аспекти опіки та піклування.
- 70 Оголошення іноземця безвісно відсутнім чи померлим і його наслідки в Україні і за кордоном.
- 71 Організаційно-правові форми діяльності іноземних юридичних осіб в Україні. Представництва та філії.
- 72 Транснаціональні корпорації в МПП.
- 73 Особливості правового положення держави в МПП.
- 74 Поняття «іммунітет держави» в МПП. Теорії абсолютного, функціонального та обмеженого іммунітету, їхній вплив на формування національного законодавства про іммунітет іноземних держав.
- 75 Види іммунітету держав у МПП.
- 76 Колізійні питання права власності.

77 Правове регулювання іноземних інвестицій у МПП. Гарантії майнових прав іноземних інвесторів в угодах СОТ.

78 Правове положення власності України за кордоном.

79 Уніфікація правового регулювання в галузі міжнародних комерційних угод. Віденська конвенція ООН «Про договори міжнародної купівлі-продажу товарів».

80 Міжнародні транспортні організації та їхня роль в уніфікації законодавства про міжнародні перевезення.

81 Міжнародні залізничні перевезення. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) 1980 р. Поняття, значення міжнародного договору перевезення.

82 Види міжнародних перевезень.

83 Джерела правового регулювання міжнародних перевезень.

84 Колізійні питання договору міжнародних перевезень.

85 Особливості відповідальності перевізника.

86 Товаророзпорядчі документи.

87 Роль міжнародних угод у колізійно-правовому регулюванні зобов'язань із завдання шкоди. Гаазька конвенція 1973 р. про право, що застосовується до відповідальності виготівника.

88 Представництво, довіреність і позовна давність у МПП.

89 Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.

90 Міжнародно-правове регулювання праці. Роль конвенцій Міжнародної організації праці (МОП).

91 Працевлаштування іноземців в Україні.

92 Трудові права українських громадян за кордоном.

93 Підсудність цивільних справ за участю іноземних осіб. Основні системи визначення міжнародної підсудності.

94 Міжнародна правова допомога та її види.

95 Легалізація документів. Проставляння апостилю.

96 Поняття і види міжнародного комерційного арбітражу.

97 Міжнародно-договірна уніфікація комерційного арбітражу. Міжнародні центри комерційного арбітражу.

98 Міжнародні регламенти, типовий закон про міжнародний комерційний арбітраж ЮНСІТРАЛ.

99 Арбітражна угода.

100 Арбітражні рішення. Виконання рішень.

ТЕСТИ

1 Загальні положення про право інтелектуальної власності

1 Основним законодавчим документом, що наводить основні положення про право інтелектуальної власності в Україні, є:

- а) Конституція України;
- б) Господарський кодекс України;
- в) Цивільний кодекс України;
- г) Кримінальний кодекс України.

2 Кому підпорядкована Державна служба інтелектуальної власності:

- а) Верховній Раді України;
- б) безпосередньо Кабінету Міністрів України;
- в) Міністерству економічного розвитку і торгівлі України;
- г) є незалежною організацією?

3 У разі розбіжностей у законодавчих актах і положеннях України з охорони прав інтелектуальної власності з міжнародними які з них приймаються за основу на території України:

- а) виключно законодавчі і нормативні акти України;
- б) вирішується в судовому порядку;
- в) приймаються міжнародні законодавчі акти і нормативи;
- г) творець і власник суміжних прав мають права вибору кращого варіанта;
- д) законодавство України виключає появу розбіжностей у зв'язку з досконалістю?

4 Чи може бути внесена інтелектуальна власність до статутного капіталу підприємства і в якому вигляді:

- а) можна при проведенні оцінки ОІВ згідно з діючим законодавством у вигляді нематеріальних активів при згоді всіх засновників;
- б) неможливо через труднощі розрахунків вартості ОІВ;

в) можна при оцінюванні ОІВ згідно з діючим законодавством у вигляді матеріальних активів тільки до статутного капіталу діючих підприємств;

г) можна лише у виняткових випадках для акціонерних товариств за рішенням загальних зборів;

д) діючим законодавством України така процедура не передбачена?

5 Право власності та право інтелектуальної власності:

а) не залежать та не пов'язані одне з одним;

б) право інтелектуальної власності залежить від права власності на річ;

в) право інтелектуальної власності не залежить від права власності, але перехід прав на річ означає перехід прав на об'єкт інтелектуальної власності.

2 Загальна характеристика інститутів права інтелектуальної власності

1 Що є об'єктами авторського права:

а) винаходи, корисні моделі, промислові зразки, географічні зазначення, фірмові найменування, торговельні марки;

б) літературні і художні твори, комп'ютерні програми, бази даних, інші твори;

в) раціоналізаторські пропозиції, наукові відкриття, комерційні таємниці, породи тварин, сорти рослин;

г) передачі організацій мовлення, фонограми та відеограми, виконання творів, бази даних;

д) виключно літературні і художні твори?

2 Що є об'єктами суміжних прав:

а) виконання літературних, драматичних, музичних, музично-драматичних, хореографічних, фольклорних та інших творів; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення;

- б) літературні та художні твори, комп'ютерні програми, бази даних тощо;
- в) виробники продукції, захищеної винаходами, корисними моделями, промисловими зразками;
- г) співавтори об'єктів авторських прав;
- д) інші попередньо не наведені?

3 Хто отримує патент на службовий винахід (корисну модель):

- а) творець і роботодавець;
- б) виключно творець винаходу (корисної моделі);
- в) виключно роботодавець;
- г) третя сторона (особа) за дорученням роботодавця;
- д) патент не видається, а знаходиться в установі?

4 Чим відрізняється винахід від корисної моделі:

- а) винахід має бути новим у світі, а корисна модель – в Україні;
- б) винахід повинен мати винахідницький рівень, а корисна модель – ні;
- в) корисна модель пов'язана з конструктивним використанням пристроїв, а винахід стосується вирішення утилітарного завдання в будь-якій галузі промисловості або іншій сфері діяльності;
- г) варіанти б і в;
- д) на винахід видається патент, а на корисну модель свідоцтво?

5 Що є майновими правами інтелектуальної власності:

- а) право на використання об'єктів права інтелектуальної власності;
- б) виключне право дозволяти використання об'єктів права інтелектуальної власності;
- в) виключне право перешкоджати неправомірному використанню об'єкта права інтелектуальної власності;
- г) інші можливі права, інтелектуальної власності, встановлені законом;
- д) всі перераховані права?

6 Дія патенту України поширюється:

- а) на території країн, що входять до Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ);
- б) територію України;
- в) території всіх країн світу;
- г) територію країн СНД;
- д) території підприємств, що їх використовують.

3 Засоби захисту інтелектуальної власності

1 Яка інформація не може бути комерційною таємницею:

- а) інформація про наукові дослідження в медицині та військовій техніці;
- б) інформація про реалізацію продукції і просування її на ринок;
- в) інформація про технологію виготовлення продукції і обладнання підприємства;
- г) державні секрети, установчі документи підприємства, документи, що дозволяють займатися господарською діяльністю, інформація зі звітності тощо;
- д) нема обмежень у питаннях об'єктів, що можуть бути засекреченими?

2 Який строк дії виключного права на комерційну таємницю:

- а) 10 років + 5 років;
- б) поки відомості, що вона містить, є секретними;
- в) 20 років;
- г) 5 років;
- д) 10 років?

3 Способами цивільно-правового захисту авторських та суміжних прав є вимога:

- а) про відшкодування матеріальної та моральної шкоди;
- б) виплату компенсації в розмірі від 10 до 50 000 мінімальних заробітних плат;

в) поновлення порушених прав і припинення дій, що їх порушують;

г) накладання штрафу в розмірі до 100 відсотків суми, що присуджується судом на користь позивача.

4 Захист прав інтелектуальної власності здійснюється:

а) потерпілою особою в порядку самозахисту;

б) судом;

в) Всесвітньою організацією інтелектуальної власності;

г) Президентом України.

4 Вступ до міжнародного приватного права. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

1 Позначте визначення, яке розкриває поняття «міжнародне приватне право»:

а) підгалузь міжнародного права, що регулює міжнародні економічні відносини;

б) підгалузь цивільного права, що регулює цивільні відносини за участю іноземних фізичних і юридичних осіб;

в) сукупність норм, що регулюють приватні та процесуальні відносини з іноземним елементом;

г) сукупність норм національного права, що регулюють відносини міжнародного обміну товарами та послугами.

2 Вкажіть вид суспільних відносин, який не належить до предмета регулювання міжнародного приватного права:

а) відносини з міжнародного усиновлення;

б) відносини з міжнародних перевезень;

в) виконання рішень іноземних судів;

г) міжнародне оподаткування.

3 У чому полягає подібність міжнародного приватного права та міжнародного публічного права:

а) спільні джерела правового регулювання;

б) основним суб'єктом міжнародного публічного та міжнародного приватного права є держава;

- в) загальна мета – створення правових засад міжнародного співробітництва в різних галузях суспільних відносин;
- г) спільний предмет регулювання?

4 Вкажіть ознаку, яка характеризує приватні правовідносини:

- а) ієрархічні відносини між суб'єктами;
- б) перевага директивно-зобов'язуючих норм права;
- в) широке використання договірної форми регулювання;
- г) майнова відокремленість сторін.

5 Яке місце посідає МПП у правовій системі:

- а) це самостійна автономна правова система;
- б) це галузь національного приватного права;
- в) це комплексна галузь права;
- г) це інститут національного цивільного права?

6 Яке значення має слово «міжнародне» в понятті МПП:

- а) приватноправові відносини, що мають у своєму складі іноземний елемент;
- б) міждержавні відносини;
- в) відносини, врегульовані міжнародним публічним правом;
- г) відносини, врегульовані міжнародними договорами?

7 Що означає «колізія права» в МПП:

- а) примат міжнародного права над національним;
- б) відмінність у національному та міжнародно-правовому регулюванні;
- в) зіткнення норм внутрішнього законодавства щодо регулювання правовідносин з іноземним елементом;
- г) різне вирішення одних і тих самих приватноправових питань у законодавстві різних держав?

8 У чому полягає сутність колізійного методу:

- а) створення судом нової норми права (прецеденту);
- б) застосування до спірних правовідносин права країни суду;

- в) подолання колізії між правовими нормами різних країн світу;
- г) застосування автономії волі сторін правовідносин?

9 У чому проявляється «прямий» характер матеріального методу:

- а) при його застосування має вирішуватися колізійне питання;
- б) він передбачає безпосереднє регулювання відносин шляхом прямого застосування матеріальних норм;
- в) матеріальний метод передбачає обов'язкове застосування матеріальних норм національного законодавства;
- г) сторони прямо передбачають в угоді регулювання правовідносин нормами права певної країни?

10 У чому полягає сутність уніфікації матеріально-правових норм в МПП:

- а) це кодифікація міжнародно-правових звичаїв;
- б) це стихійний процес наближення законодавства різних держав;
- в) це діяльність транснаціональних корпорацій по створення типових форм комерційних угод;
- г) це укладання міжнародних договорів, спрямованих на створення одноманітних норм національного права?

11 У чому полягає подвійний характер джерел МПП:

- а) в особливому значенні судового прецеденту;
- б) праві судів вирішувати спір на засадах «права справедливості»;
- в) особливому значенні міжнародно-правових актів, можливості їхнього безпосереднього застосування в національних судах;
- г) джерела МПП не мають подвійного характеру?

12 Чинні для України міжнародні договори можуть укладати:

- а) Президент України;
- б) Кабінет Міністрів України;

- в) міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, державні органи;
- г) профспілки України.

13 Які акти внутрішнього законодавства повністю присвячені врегулюванню правовідносин за участю іноземного елемента:

- а) Закон України «Про міжнародне приватне право»;
- б) Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- в) Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»;
- г) Закон України «Про громадянство України»?

14 Сферою дії Закону України «Про міжнародне приватне право» є:

- а) визначення застосовуваного права;
- б) визначення процесуальної правоздатності і дієздатності іноземців, осіб без громадянства та іноземних юридичних осіб;
- в) визначення підсудності судам України справ з іноземним елементом;
- г) визначення форми здійснення правосуддя за участю іноземного елемента.

15 У якій сфері приватноправових відносин з іноземним елементом не прийнято жодного універсального міжнародного договору:

- а) у галузі міжнародного трудового права;
- б) галузі шлюбно-сімейних відносин з іноземним елементом;
- в) галузі міжнародних перевезень;
- г) універсальні міжнародні угоди регулюють усі сфери МПП?

16 Що розуміють під поняттям *lex mercatoria*:

- а) особливий інститут національного господарського права;
- б) систему міжнародних конвенцій з питань МПП;
- в) систему недержавного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

г) підгалузь міжнародного економічного права?

17 У чому полягає значення судового прецеденту:

- а) прецедент – це звичайне судове рішення;
- б) прецедент має вирішальне значення при вирішенні аналогічних справ у подальшій судовій практиці;
- в) прецедент має значення норми національного закону;
- г) усі судові прецеденти є частиною національного законодавства?

18 Що розуміють під доктриною як джерелом МПП:

- а) право науковців вносити зміни в чинне законодавство;
- б) законотворча діяльність науковців;
- в) опубліковані думки загальноновизнаних фахівців у галузі права;
- г) це наукові праці видатних вчених, що визнані на офіційному рівні та безпосередньо використовуються правозастосовними органами?

19 Колізійна норма – це:

- а) норма, що містить колізію;
- б) норма, яка визначає, право якої держави має бути застосовано до правовідносин, ускладнених іноземним елементом;
- в) норма, яка усуває колізію між нормативними актами однієї держави;
- г) норма, що встановлює межі автономії волі сторін.

20 Структуру колізійної норми складають такі елементи:

- а) диспозиція;
- б) обсяг;
- в) санкція;
- г) прив'язка.

21 Назвіть види колізійних норм залежно від форми колізійної прив'язки:

- а) інтертемпоральні та інтерперсональні;
- б) альтернативні та диспозитивні;

- в) односторонні та двосторонні;
- г) міжнародні та національні.

5 Суб'єкти міжнародного приватного права

1 У чому полягає подвійний характер правового становища іноземців:

- а) вони користуються більшим об'ємом прав, ніж громадяни даної країни;
- б) вони підпорядковуються одночасно двом правопорядкам – особистому закону та закону країни перебування;
- в) вони користуються правом консульського захисту;
- г) на іноземців не поширюється цивільна та адміністративна юрисдикція країни перебування?

2 Виключіть категорію іноземців, що не вказана в Законі України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства»:

- а) які тимчасово перебувають на території України;
- б) які тимчасово проживають в Україні;
- в) які постійно прийняті в Україні;
- г) які постійно проживають в Україні.

3 Правоздатність фізичної особи визначається:

- а) за її особистим законом;
- б) за законодавством України;
- в) правом місця перебування;
- г) правом, обраним цією особою.

4 Дієдатність фізичної особи визначається:

- а) законом, обраним фізичною особою;
- б) особистим законом;
- в) законом країни перебування;
- г) законом місця знаходження майна.

5 Якщо іноземець має місце проживання в Україні, його особистим законом є:

- а) закон його громадянства;

- б) право країни, з якої ця особа переїхала до України;
- в) право України;
- г) право України та право його громадянства.

6 Особистим законом біженця є:

- а) закон громадянства;
- б) право країни, яка надала йому притулок;
- в) право країни, яка обрана біженцем для постійного проживання;
- г) право України.

7 Особистим законом апатриду є:

- а) закон його доміцилію;
- б) право України;
- в) закон останнього громадянства;
- г) право, обране цією особою.

8 За наявності в особи декількох громадянств її особистим законом вважається:

- а) закон місця народження;
- б) закон останнього громадянства;
- в) закон її доміцилію;
- г) будь-яке право, що обране біпатридом.

9 Визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою на території України регулюється по праву:

- а) громадянства цієї особи;
- б) її доміцилію;
- в) останнім з відомих особистих законів цієї особи;
- г) суду, що розглядає цивільну справу.

10 Відповідно до чинного земельного законодавства іноземні юридичні особи в Україні для ведення підприємницької діяльності:

- а) можуть набувати право власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення за договором купівлі-

продажу, ренти, дарування, міни, іншими цивільно-правовими угодами;

б) не можуть набувати право власності на земельні ділянки;

в) можуть набувати право власності на земельні ділянки несільськогосподарського призначення лише в разі придбання нерухомості в межах чи поза межами населеного пункту;

г) можуть набувати право власності на будь-які види земельних ділянок на загальних засадах.

11 У чому полягають основні проблеми правового регулювання діяльності ТНК:

а) ТНК – суб'єкти міжнародного публічного права;

б) ТНК – це компанії, що не лише здійснюють господарську діяльність у багатьох країнах, але й засновані на міжнародному капіталі;

в) ТНК засновані на нормах міжнародної угоди;

г) ТНК мають вирішальний вплив на політику та економіку країн, що розвиваються?

12 У чому полягає основний сенс створення офшорних компаній:

а) відмивання «брудних» грошей;

б) залучення іноземних інвестицій шляхом гарантування пільгового оподаткування;

в) ухилення від оподаткування у державі, де здійснюється основна господарська діяльність компанії;

г) створення суб'єктів господарювання для ведення міжнародного бізнесу?

13 Позначте ознаки офшорних компаній:

а) реєстрація статуту в межах спеціальних територіальних юрисдикцій;

б) не підлягає оподаткуванню (або підлягає пільговому оподаткуванню) на території юрисдикції, де відбулася реєстрація;

в) зобов'язана здійснювати господарську діяльність лише за місцем реєстрації статуту;

г) підвищені гарантії комерційної таємниці.

14 Які утворення називають міжнародними юридичними особами:

- а) це будь-які міждержавні утворення;
- б) це юридичні особи, утворені відповідно до міжнародних договорів на підставі законодавства двох і більше держав;
- в) це міжнародні неурядові організації;
- г) це транснаціональні корпорації, що здійснюють господарську діяльність на території двох або більше країн?

15 Вкажіть суб'єкти, що мають статус міжнародних юридичних осіб:

- а) міжнародний поштовий союз;
- б) транснаціональна корпорація «Бритіш Петроліум»;
- в) ЮНЕСКО;
- г) промислово-фінансова група «Індустріальний Союз Донбасу».

16 Які відносини за участю держави регулюються МПП:

- а) відносини науково-технічного співробітництва;
- б) приватноправові відносини, у яких однією стороною є держава, а іншою стороною виступає іноземна приватна особа;
- в) держава не є суб'єктом МПП;
- г) міжурядові відносини?

17 На чому засновано теорію державного імунітету:

- а) на звичаях міжнародної ввічливості;
- б) принципі захисту прав і свобод людини;
- в) принципі суверенної рівності держав;
- г) принципі невтручання у внутрішні справи?

18 У юридичній доктрині виділяють теорії імунітету держави:

- а) універсального й функціонального;
- б) українського та іноземного;
- в) абсолютного та обмеженого;
- г) функціонального та обмеженого.

19 Держава як учасник міжнародних приватноправових відносин має правоздатність:

- а) загальну;
- б) спеціальну;
- в) обмежену;
- г) універсальну.

20 Які існують види імунітету держав:

- а) імунітет від примусового виконання рішень іноземних судів;
- б) імунітет від притягнення державних підприємств до цивільно-правової відповідальності;
- в) імунітет від звернення стягнень на майно вищих посадових осіб держави, що знаходиться за кордоном;
- г) імунітет від попереднього забезпечення позову?

6 Право власності в міжнародному приватному праві. Договір у міжнародному приватному праві. Міжнародні перевезення вантажів, пасажирів і їхнього багажу

1 Який характер має право власності та інші речові права:

- а) екстериторіальний;
- б) територіальний;
- в) виключний;
- г) імперативний?

2 Колізійними питаннями права власності є:

- а) встановлення змісту права власності та інших речових прав;
- б) диференціація майна на рухоме та нерухоме;
- в) визначення підстав виникнення та припинення права власності;
- г) встановлення змісту юридичної категорії «право власності».

3 Право власності визначається за допомогою колізійної прив'язки:

- а) закон місця знаходження власника;
- б) закон доміцилію власника;

- в) закон місця знаходження речі;
- г) закон громадянства власника.

4 Належність майна до нерухомих або рухомих речей, а також інша класифікація визначається правом держави:

- а) громадянином якої є власник;
- б) де це майно знаходиться;
- в) особи, що відчужує (продає, дарує та ін.);
- г) набувача майна.

5 Право власності та інші речові права на рухоме майно, що перебуває в дорозі, визначається:

- а) правом держави відправлення вантажу;
- б) правом держави місця призначення цього вантажу;
- в) правом держави перевізника;
- г) за допомогою автономії волі.

6 Яким переважно шляхом здійснюється регулювання іноземних інвестицій:

- а) колізійними нормами національного права;
- б) за допомогою правил, встановлених міжнародними угодами;
- в) за допомогою уніфікованих колізійних норм;
- г) на підставі національного інвестиційного законодавства?

7 Які іноземні інвестори користуються преференційним режимом:

- а) що працюють на ринку даної країни більше 10 років;
- б) що здійснюють особливо крупні інвестиції в найбільш важливі галузі економіки країни;
- в) преференційні режими для іноземних інвесторів не встановлюються;
- г) усі іноземні інвестори?

8 Позначте визначення, яке розкриває поняття «міжнародні комерційні правочини» (зовнішньоекономічні правочини):

- а) правочини, укладені внаслідок здійснення оферти і акцепту на території різних держав;
- б) правочини, укладені між сторонами, комерційні підприємства яких знаходяться на території різних держав;
- в) правочини, розрахунки за якими здійснюються в іноземній валюті;
- г) правочини, предмет яких знаходиться за кордоном.

9 У чому полягає головна відмінність зовнішньоекономічного договору від цивільно-правового договору з іноземним елементом:

- а) цивільно-правовий договір регулюється правом лише однієї держави;
- б) це тотожні поняття;
- в) зовнішньоекономічні договори регулюються лише на засадах міжнародного комерційного права;
- г) цивільно-правовий договір з іноземним елементом – це родове поняття, а зовнішньоекономічний договір – видове?

10 Як слід розуміти «автономію волі сторін» щодо зовнішньоекономічних правочинів:

- а) право суду на власний розсуд використовувати будь-яке національне законодавство при вирішенні зовнішньоекономічного спору;
- б) право сторін обрати будь-яке право для врегулювання всіх аспектів їхніх правовідносин;
- в) як обов'язок сторін зробити в контракті застереження про застосовуване право;
- г) як право сторін обрати будь-яку правову систему для врегулювання основних аспектів правовідносин?

11 Які межі має автономія волі сторін:

- а) автономія волі не обмежується;
- б) сторони можуть обрати право, що має реальний зв'язок із предметом договору;
- в) застереження про застосовуване право дійсне, лише якщо воно зроблено в момент укладання угоди;

г) застереження про застосовуване право не може порушувати імперативні норми права тієї держави, з якою угода має найбільш тісний зв'язок?

12 Вкажіть питання, які вирішуються відповідно до зобов'язального статуту (права, що застосовується до правочину):

- а) здатність особи бути зобов'язаною за договором;
- б) права та обов'язки сторін договору;
- в) форма договору;
- г) наслідки недійсності договору.

13 Позначте правильне правило, що застосовується до визначення форми зовнішньоекономічного договору, однією зі сторін якого є громадянин чи юридична особа України:

- а) форма договору визначається правом, що застосовується до змісту правочину (*lex causae*);
- б) форма договору визначається правом місця укладання правочину (*locus regit formam actus*);
- в) договір укладається в простій письмовій формі, якщо інше не передбачено законодавством;
- г) договір укладається в письмовій формі та потребує нотаріального посвідчення.

14 Позначте питання, що регулюються Віденською конвенцією про договори міжнародної купівлі-продажу товарів:

- а) продаж товарів, що існують на момент укладання договору або будуть виготовлені в майбутньому;
- б) продаж товарів на аукціонах;
- в) порядок укладання договорів купівлі-продажу товарів;
- г) відповідальність продавця, за шкоду, завдану товаром здоров'ю будь-якої особи.

15 Який характер мають норми Віденської конвенції 1980 р. про договори міжнародної купівлі-продажу товарів:

- а) імперативний, колізійний;
- б) альтернативний матеріальний;

- в) диспозитивний, матеріально-правовий;
- г) рекомендаційний, матеріально-правовий?

16 Який основний порядок укладання договору міжнародної купівлі-продажу товарів:

- а) за допомогою Інтернету;
- б) безпосередні переговори продавця та покупця;
- в) обмін офертою та акцептом;
- г) за допомогою банківської установи?

17 У чому полягають основні зобов'язання держав-учасниць Віденської конвенції 1980 р.:

- а) прийняття спеціального внутрішнього законодавства;
- б) Віденська конвенція не зобов'язує держави вживати будь-яких спеціальних заходів;
- в) обов'язковим є застосування її норм щодо будь-яких договорів міжнародної купівлі-продажу товарів;
- г) створення спеціальних департаментів, на які покладаються обов'язки контролю за виконанням конвенції?

18 У чому полягає специфіка договору міжнародного перевезення вантажів:

- а) особливий характер транспортної галузі як природної монополії;
- б) поєднання уніфікованих колізійних і матеріально-правових норм;
- в) поєднання публічно-правового та приватноправового аспектів міжнародного перевезення;
- г) регулювання міжнародних перевезень виключно нормами багатосторонніх міжнародних конвенцій?

19 Основними колізійним нормами, які застосовуються в галузі міжнародних перевезень, є:

- а) закон місця відправлення вантажу (багажу, пасажирів);
- б) закон місця призначення вантажу;
- в) закон країни транзиту;
- г) закон прапора.

20 Договори тайм-чартера і димайз-чартера регулюються правом:

- а) обраним сторонами договору;
- б) місця виконання договору;
- в) місця укладання договору;
- г) прапора судна.

21 Збитки, яких завдано навмисно і розумно з метою врятування судна, фрахту і вантажу, що перевозиться на судні, від загальної для них небезпеки, називаються:

- а) загальною аварією;
- б) вартістю ремонту морського судна;
- в) внесками на покриття видатків;
- г) коносаментом.

22 Статут міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО):

- а) затверджено на засіданні асамблеї ООН в 1944 р.;
- б) затверджено Євросоюзом;
- в) є частиною Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.;
- г) затверджено Асоціацією міжнародних авіаперевізників.

23 Назвіть основну умову відшкодування моральної шкоди:

- а) завдання шкоди здоров'ю;
- б) наявність вини деліквента;
- в) наявність професійної хвороби;
- г) скоєння делікту.

24 У якому розмірі відшкодовується моральна шкода у справах з іноземним елементом:

- а) за погодженням сторін;
- б) пропорційно розміру матеріальної шкоди, що підлягає відшкодуванню;
- в) на розсуд суду, незалежно від розміру завданої матеріальної шкоди;
- г) відповідно до національного закону потерпілого?

25 Вкажіть загальне правило звільнення від деліктної відповідальності:

- а) угода сторін;
- б) провокаційна поведінка потерпілого;
- в) наявність вини потерпілого;
- г) відсутність протиправності діяння згідно з законом країни суду.

26 До вимог про відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт, послуг, застосовується:

- а) право держави, у якій знаходиться місце проживання або основне місце діяльності потерпілого;
- б) право держави, у якій знаходиться місце проживання або місцезнаходження виробника чи особи, яка надала послугу;
- в) право держави, у якій споживач придбав товар або в якій йому була надана послуга;
- г) будь-який з вищезазначених варіантів на вибір потерпілого.

7 Трудові відносини в міжнародному приватному праві. Міжнародний цивільний процес і комерційний арбітраж

1 Яким правовим режимом користуються іноземці в галузі трудових відносин на території України:

- а) формальної взаємності;
- б) національним;
- в) найбільшого сприяння;
- г) недискримінації?

2 Що являє собою нелегальна трудова еміграція:

- а) кримінальний злочин міжнародного характеру;
- б) порушення візового режиму;
- в) порушення трудового законодавства;
- г) вимушене переселення?

3 Який режим у галузі трудових відносин за участю іноземних громадян встановлено в Україні:

- а) національний;

- б) найбільшого сприяння;
- в) преференційний;
- г) ліцензування?

4 Який загальний порядок залучення іноземців до праці встановлено на території України:

- а) повідомлення;
- б) дозвільний;
- в) вільний;
- г) не відрізняється від порядку працевлаштування громадян України?

5 Позначте основні вимоги національного законодавства щодо надання дозволу на працевлаштування іноземців в Україні:

- а) дозвіл на працевлаштування іноземців в Україні не потрібний;
- б) дозвіл на працевлаштування іноземці отримують особисто у відповідному відділенні центру зайнятості;
- в) дозвіл на працевлаштування іноземців отримують організації-працедавці на строк до одного року;
- г) дозвіл на працевлаштування потрібний лише тим іноземним громадянам, що походять з держав, з якими встановлено візовий режим.

6 Яка міжнародна організація відіграє основну роль у регулюванні трудових відносин?

- а) СНД;
- б) АСЄАН;
- в) МОП;
- г) НАТО.

7 У чому полягає основна функція Міжнародної організації праці:

- а) прийняття конвенцій і резолюцій, встановлення міжнародних стандартів праці;
- б) вирішення трудових спорів між роботодавцями та працівниками-іноземцями;

в) представництво трудівників-мігрантів в іноземних державних і судових установах;

г) це міжнародна національна профспілкова організація, що здійснює захист економічних і трудових прав працівників в усьому світі?

8 Які питання відносять до міжнародного цивільного процесу:

а) розгляд справ Міжнародним Судом ООН;

б) визнання та виконання іноземних судових рішень;

в) позовна давність у цивільних справах з іноземним елементом;

г) відносини, що виникають між позивачем і відповідачем?

9 Які нормативні акти є основними джерелами міжнародного цивільного процесу?

а) Цивільний процесуальний кодекс України;

б) Кодекс торговельного мореплавства України;

в) міжнародні звичаї;

г) судові прецеденти?

10 Як визначається цивільно-процесуальна право- та дієдатність іноземних фізичних осіб:

а) відповідно до принципу взаємності;

б) відповідно до національного режиму;

в) відповідно до колізійної прив'язки до особистого закону фізичної особи;

г) відповідно до колізійної прив'язки «закон суду»?

11 Назвіть види міжнародної підсудності:

а) за місцем проживання відповідача, місцем знаходження майна;

б) місцем знаходження відповідача або його нерухомого майна на території даної держави;

в) територіальна, особиста, договірна;

г) виключна, альтернативна, договірна.

12 У чому полягають юридичні наслідки визнання іноземного судового рішення:

- а) визнане іноземне судове рішення має таку саму юридичну силу, як і рішення національного суду;
- б) визнане іноземне судове рішення має пріоритет над рішенням національного суду щодо даної справи;
- в) визнане іноземне судове рішення розглядається в подальшому як прецедент щодо певної категорії справ з іноземним елементом;
- г) визнане іноземне судове рішення є формою реалізації принципу взаємності в міждержавних відносинах?

13 Що називають апостилом:

- а) різновид нотаріального посвідчення документів;
- б) спеціальну судову постанову;
- в) єдиний напис на документі, що підтверджує його справжність і є однаковим для усіх країн, що є учасниками угоди;
- г) особливий вид угоди, посвідчений печаткою?

14 Що називають міжнародним комерційним арбітражем:

- а) систему вирішення міждержавних господарських спорів;
- б) систему вирішення спорів спеціалізованими міжнародними організаціями;
- в) національний правозастосовний інститут третейського характеру, недержавне утворення;
- г) спеціалізований підрозділ Міжнародного суду ООН?

15 Учасниками арбітражного процесу можуть бути:

- а) арбітр;
- б) експерт;
- в) прокурор;
- г) захисник (адвокат).

16 Арбітражна угода – це:

- а) угода між судовими та арбітражними установами з розподілу компетенції;

- б) узгоджена воля сторін про передачу спору до розгляду в МКА;
- в) міжнародний договір про статус міжнародних комерційних арбітражів;
- г) міжнародний торговий звичай.

17 Перелічіть види арбітражних угод:

- а) арбітражне застереження, третейський запис, арбітражна угода;
- б) дерогаційні та пророгаційні угоди;
- в) договір про призначення арбітра;
- г) застереження про право, що буде застосовуватися.

18 Назвіть засадничий нормативний акт для системи визнання та примусового виконання іноземних арбітражних рішень:

- а) типовий регламент ЮНСІТРАЛ;
- б) принцип взаємності;
- в) Нью-Йоркська конвенція про визнання та приведення до виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р.;
- г) національне законодавство.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ЗАГАЛЬНА

- 1 Азимов, Ч. Н. Основы патентного права Украины [Текст] / Ч. Н. Азимов. – Харьков, 1994. – 50 с.
- 2 Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність [Текст] : підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431 с.
- 3 Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку [Текст] / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. – К., 2008. – 687 с.
- 4 Богуславский, М. М. Международное частное право [Текст] : учебник / М. М. Богуславский. – 6-е изд., перераб. и доп. – М. : Юристъ, 2009. – 704 с.

5 Гетьман-Павлова, И. В. Международное частное право [Текст] : учебник / И. В. Гетьман-Павлова. – 3-е изд. – М. : Эксмо, 2013. – 960 с.

6 Дроб'язко, В. С. Право інтелектуальної власності [Текст] : навч. посібник / В. С. Дроб'язко, Р. В. Дроб'язко. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 512 с.

7 Звеков, В. П. Международное частное право [Текст] : курс лекций / В. П. Звеков. – М. : Норма (Изд. Группа НОРМА-ИНФРА-М), 2001. – 686 с.

8 Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посібник / за ред. П. М. Цибульова. – К. : УкрІНТЕІ, 2006. – 276 с.

9 Кірін, Р. С. Інтелектуальна власність [Текст]: підручник / Р. С. Кірін, В. Л. Хоменко, І. М. Коросташова. – Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2012. – 320 с.

10 Кузнецов, Ю. М. Дипломне проектування з інтелектуальної власності [Текст] / Ю. М. Кузнецов. – К. : ТОВ «ГНОЗІС», 2007. – 364 с.

11 Кузнецов, Ю. М. Інтелектуальна власність [Текст]: навч. посібник / Ю. М. Кузнецов, Г. В. Косенюк, М. Г. Данильченко; за ред. Ю. М. Кузнецова. – Тернопіль : Економічна думка, 2006. – 419 с.

12 Кузнецов, Ю. М. Патентознавство та авторське право [Текст]: підручник / Ю. М. Кузнецов. – К. : Кондор, 2009. – 446 с.

13 Международное частное право [Текст] / сост. Н. Ю. Ерпылева, М. Б. Касенова. – М., 2007. – 103 с.

14 Международное частное право [Текст] : учеб. пособие / сост. Д. В. Задыхайло. — Харьков : Консум, 1998. – 751 с.

15 Международное частное право [Текст] : учебник / Л. П. Ануфриева, К. А. Бекашев, Г. К. Дмитриева [и др.]; отв. ред. Г. К. Дмитриева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : ТК Велби, Изд-во Проспект, 2009. – 688 с.

16 Мироненко, І. В. Міжнародне приватне право [Текст] : навч. посібник / І. В. Мироненко. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К. : Алерта, 2013. – 288 с.

17 Міжнародне приватне право [Текст] : навч. посібник / В. А. Бігун, Є. М. Білоусов, В. М. Гайворонський [та ін.]; за ред. В. М. Гайворонського та В. П. Жушмана. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 366 с.

18 Міжнародне приватне право [Текст] : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / за ред. В. П. Жушмана та І. А. Шуміло. – Харків : Право, 2012. – 320 с.

19 Міжнародне приватне право [Текст] : навч. посібник / за ред. С. Г. Кузьменка. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 316 с.

20 Міжнародне приватне право. Актуальні проблеми [Текст] / А. С. Довгерт, О. І. Бірюков, Л. Г. Варшаломідзе [та ін.]; за ред. А. С. Довгерта. – К. : Укр. центр правничих студій, 2001. – 334 с.

21 Міжнародне приватне право [Текст] : практикум / за ред. Р. А. Майданника, Н. С. Кузнецової, Т. В. Боднар, Е. М. Громадського. – К., 2010. – 320.

22 Мікульонок, І. О. Інтелектуальна власність [Текст] : навч. посібник / І. О. Мікульонок. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : НТУУ «КПІ», 2012. – 238 с.

23 Понікаров, В. Д. Авторські права та інтелектуальна власність [Текст] : підручник / В. Д. Понікаров, О. О. Єрмоленко, І. А. Медведєв. – Харків : ВД "ІНЖЕК", 2008. – 304 с.

24 Про міжнародне приватне право [Текст] : закон України від 23 червня 2005 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст. 422.

25 Фединяк, Г. С. Міжнародне приватне право [Текст] : підручник / Г. С. Фединяк, Л. С. Фединяк. – 5-те вид., перероб. і доп. – К. : Атіка, 2012. – 500 с.

26 Цибульов, П. М. Основи інтелектуальної власності [Текст] : навч. посібник / П. М. Цибульов. – К. : «Інст. інтел. власн. і права», 2005. – 108 с.

27 Цивільне право України [Текст] : підруч. у 2-х т. / за заг. ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В. Л. Яроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – Т. 1, 2.

28 Юлдашев, О. Х. Міжнародне приватне право: теоретичні та прикладні аспекти [Текст] / О. Х. Юлдашев. – К. : МАУП, 2004. – 576 с.

ДОДАТКОВА

Тема 1. Загальні положення про право інтелектуальної власності

1 Антонов, В. М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право [Текст] / В. М. Антонов. – К. : КНТ, 2005. – 520 с.

2 Афанасьєва, К. О. Авторське право [Текст]: практ. посібник / К. О. Афанасьєва. – К. : Атака, 2006. – 224 с.

3 Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність [Текст]: підручник / В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2006. – 431 с.

4 Базилевич, В. Д. Інтелектуальна власність: креативи метафізичного пошуку [Текст] / В. Д. Базилевич, В. В. Ільїн. – К., 2008. – 687 с.

5 Гражданский кодекс Украины [Текст]. – Харків : Одиссей, 2004. – С. 149-174.

6 Законодавство України об інтелектуальній собствениості [Текст]. – Харків : Одиссей, 2004. – С. 4-20.

7 Конституція України [Текст]. – Харків : Консум, 1996. – 47 с.

8 Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р. [Електронний ресурс] / Законодавча база ВРУ. – Режим доступу: www.dok.ua.

Тема 2. Загальна характеристика інститутів права інтелектуальної власності

1 Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів [Текст]: Паризький акт від 24 липня 1971 р., змінений 2 жовтня 1979 р. – К. : Вид. дім «Ін Юре», 2004. – 37 с.

2 Бондаренко, С. В. Авторське право та суміжні права [Текст] / С. В. Бондаренко. – К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. – 288 с.

3 Бошицький, Ю. Л. Право інтелектуальної власності [Текст]: навч. посібник / Ю. Л. Бошицький. – К., 2007. – 488 с.

4 Дмитришин, В. С. Розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності в Україні [Текст]: навч. посібник /

В. С. Дмитришин. – К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2008. – 248 с.

5 Добриніна, Г. П. Патентна інформація та документація. Патентні дослідження [Текст] : конспект лекцій / Г. П. Добриніна. – К. : Інститут інтелектуальної власності і права, 2006. – 120 с.

Тема 3. Засоби захисту інтелектуальної власності

1 Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування [Текст] : практич. посібник / Д. Лонг, П. Рей, В. О. Жаров [та ін.]. – К. : К.І.С., 2007. – 448 с.

2 Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України [Текст] : у 2 т. / за ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – Т. 1. – 832 с.

3 Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні [Текст] : підруч. для студ. неюрид. вузів / за заг. ред. О. А. Підпригори, О. Д. Святоцького. – К. : Ін Юре, 2003. – 236 с.

4 Правові засади охорони інтелектуальної власності в Україні [Текст] : хрестоматія / упоряд. М. М. Дронь, О. М. Никифорова. – Донецьк : Вид-во ДНУ, 2003. – 376 с.

Тема 4. Вступ до міжнародного приватного права. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

1 Ануфриева, Л. П. Соотношение международного публичного и международного частного права: правовые категории [Текст] / Л. П. Ануфриева. – М. : Спарк, 2002. – 415 с.

2 Буткевич, О. В. Міжнародне право середніх віків [Текст] / О. В. Буткевич. – К. : Вид-во гуманіт. л-ри, 2008. – 672 с.

3 Довгерт, А. С. Сучасні приватно-правові реформи в Україні з огляду на формування всесвітньоцивільного права [Текст] / А. С. Довгерт. – К., 2009. – 20 с.

4 Довгерт, А. С. Наука міжнародного приватного права в Київському університеті [Текст] / А. С. Довгерт. – К., 2010. – 32 с.

5 Довгерт, А. С. Наука міжнародного приватного права в незалежній Україні (1991-2012 рр.) [Текст] / А. С. Довгерт // Право України. – 2013. – № 7. – С. 12-23.

6 Ерпылева, Н. Ю. Поняття, предмет, система і джерела міжнародного частного права [Текст] / Н. Ю. Ерпылева // Международное частное и публичное право. – 2002. – № 1. – С. 18– 29.

7 Задорожна, С. М. Поняття, генетична основа та система принципів міжнародного приватного права. [Текст] / С. М. Задорожна // Право України. – 2013. – № 7. – С. 34-47.

8 Кудашкин, В. В. Актуальные вопросы международного частного права [Текст] / В. В. Кудашкин. – М. : Волтерс Клувер, 2004. – 160 с.

9 Мережко, О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права [Текст] / О. О. Мережко. – К. : Юстиніан, 2010. – 320 с.

10 Мережко, А. А. Коллизионное право США [Текст] / А. А. Мережко. – К. : Юстиніан, 2003. – 123 с.

11 Мережко, А. А. История международно-правовых учений [Текст] / А. А. Мережко. – К. : Таксон, 2006. – 492 с.

12 Мережко, О. О. Історія виникнення та розвитку міжнародного приватного права та його науки [Текст] / О. О. Мережко // Актуальні проблеми міжнародних відносин. – 1999. – Вип. 14, ч. 1. – С. 65–72.

13 Мережко, А. А. Наука международного частного права: история и современность [Текст] / А. А. Мережко. – К. : Таксон, 2006. – 356 с.

14 Мережко, О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права [Текст] / О. О. Мережко. – К. : Таксон, 2010. – 320 с.

15 Міжнародне приватне право. Загальна частина [Текст] : підручник / за ред. А. С. Довгерта, В. І. Кисилія. – К., 2012. – 376 с.

16 Міжнародне приватне право в Київському університеті [Текст] : антологія: у 2 т. / за ред. А. С. Довгерта. – К., 2009. – Т. 1. – 495 с.

17 Міжнародне приватне право в Київському університеті [Текст]: антологія: у 2 т. / за ред. А. С. Довгерта. – К., 2009. – Т. 2. – 791 с.

18 Фединяк, Г. С. Порівняльний метод і порівняльне правознавство у сфері міжнародного приватного права [Текст] / Г. С. Фединяк // Право України. – 2002. – № 7. – С. 107-110.

19 Цвайгерт, К. Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права [Текст]. Т. 1. Основы / К. Цвайгерт, Х. Кетц. – М., 1998. – 480 с.

20 Руденко, О. В. Уніфікація міжнародного права в ЄС [Текст] : монографія / О. В. Руденко. – Чернівці, 2009. – 248 с.

Тема 5. Суб'єкти міжнародного приватного права

1 Асосков, А. В. Правовые формы участия юридических лиц в международном коммерческом обороте [Текст] / А. В. Асосков. – М. : Статут , 2003. – 348 с.

2 Бігун, В. Цивільна процесуальна правоздатність та дієздатність іноземних осіб [Текст] / В. Бігун // Право України. – 1999. – № 10. – С. 86-89.

3 Задорожна, С. М. Автономія сторін у міжнародному приватному праві [Текст] : монографія / С. М. Задорожна. – Чернівці, 2008. – 216 с.

4 Притика, Ю. Д. Правове регулювання іноземних інвестицій в Україні [Текст] : навч. посібник / Ю. Д. Притика. – К., 2010. – 152 с.

5 Ромовська, З. Цивільна дієздатність громадянина (фізичної особи) [Текст] / З. Ромовська // Право України. – 1995. – № 2. – С. 24– 26.

6 Ромовська, З. Цивільна правоздатність громадян [Текст] / З. Ромовська // Право України. – 1994. – № 10. – С. 51– 54.

7 Транснаціональні корпорації [Текст] : навч. посібник / В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький [та ін.]. – К. : Таксон, 2001. – 304 с.

8 Фединяк, Г. С. Правосуб'єктність транснаціональних корпорацій у час глобалізаційних процесів (аспекти міжнародного права та міжнародного приватного права) [Текст] : монографія / Г. С. Фединяк. – К. : Атіка, 2007. – 200 с.

9 Фединяк, Г. С. Цивільно-правова природа транснаціональних корпорацій та їх договорів з приймаючою державою [Текст] : монографія / Г. С. Фединяк. – К. : Атіка, 2008. – 344 с.

10 Хєда, С. М. Правове регулювання участі іноземних юридичних осіб у цивільних правовідносинах (порівняльно-правовий аспект) [Текст] / С. М. Хєда. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 184 с.

11 Чирич, О. Транснаціональні та офшорні компанії [Текст] / О. Чирич // Право України. – 2009. – № 3. – С. 114-119.

12 Чирич, О. Транснаціональні та офшорні компанії [Текст] / О. Чирич // Право України. – 2009. – № 4. – С. 123-129.

13 Якубовська, Н. О. Актуальні проблеми діяльності багатонаціональних компаній в Україні [Текст] / Н. О. Якубовська // Держава і право: зб. наук. праць. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2003. – Вип. 21. – С. 586-591.

Тема 6. Право власності в міжнародному приватному праві. Договір у міжнародному приватному праві. Міжнародні перевезення вантажів, пасажирів і їхнього багажу

1 Асосков, А. В. Коллизионное регулирование договорных обязательств [Текст] / А. В. Асосков. – М., 2012. – 640 с.

2 Богуславский, М. М. Иностранные инвестиции: правовое регулирование [Текст] / М. М. Богуславский. – М.: БЕК, 1996. – 445 с.

3 Виговський, О. І. Інститут цінних паперів в міжнародному приватному праві [Текст] : монографія / О. І. Виговський. – Харків, 2011. – 476 с.

4 Гражданское и торговое право буржуазных государств [Текст] : учеб. в 2-х т. / отв. ред. Е. А. Васильев, А. С. Комаров. – 4-е изд., перераб. и доп. – М. : Междунар. отношения, 2004. – Т. 1. – 560 с.

5 Блага, І. Обмеження права власності (з історії проблеми) [Текст] / І. Блага // Право України. – 2000. – № 1. – С. 121–124.

6 Ефимова, Л. Г. О соотношении вещных и обязательственных прав [Текст] / Л. Г. Ефимова // Государство и право. – 1998. – № 10. – С. 35-44.

7 Ківалова, Т. Питання права власності в міжнародно-правових договорах України [Текст] / Т. Ківалова // Право України. — 2000.— № 7. — С. 111–113.

8 Мащенко, В. В. Правовой режим собственности в международном частном праве [Текст] / В. В. Мащенко. — К., 1980. — 287 с.

9 Михайлів, М. О. Особливості колізійного регулювання права власності та інших речових прав у міжнародному приватному праві [Текст] / М. О. Михайлів // Право України. — 2013. — № 7. — С. 71-81.

10 Пятин, С. Ю. Гражданское и торговое право зарубежных стран [Текст]: учеб. пособие / С. Ю. Пятин. — М. : Дашков и К, 2008. — 260 с.

11 Шупінська, О. Становлення інституту права власності в міжнародному приватному праві [Текст] / О. Шупінська // Право України. — 2006. — № 7. — С. 126-130.

12 Шупінська, О. Колізійне регулювання відносин власності в міжнародному приватному праві деяких країн Європейського Союзу [Текст] / О. Шупінська // Право України. — 2007. — № 12. — С. 130-134.

13 Шупінська, О. Міжнародно-правові механізми захисту права власності: практика Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс] / О. Шупінська // Юридичний журнал. — 2008. — № 11. — Режим доступу : <http://www.Justinian.com.ua>.

14 Венгринюк, Ю. В. Пропозиції щодо вдосконалення колізійного права України у сфері договірних зобов'язань [Текст] / Ю. В. Венгринюк // Право України. — 2013.— № 7. — С. 55– 62.

15 Коссак, В. М. Застосування Віденської конвенції про договори міжнародної купівлі-продажу 1980 р. [Текст] / В. М. Коссак // Право України. — 2013.— № 7. — С. 91– 102.

16 Розенберг, М. Г. Контракт международной купли-продажи. Современная практика заключения. Разрешение споров [Текст] / М. Г. Розенберг. — 5-е изд. — М. : Книжный мир. — 2007. — 1040 с.

17 Брагинский, М. И. Договорное право: договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта [Текст] / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. — М. : Статут, 2004. — 909 с.

18 Егизаров, В. А. Транспортное законодательство государств–участников СНГ [Текст] / В. А. Егизаров. – М. : Норма, 2007. – 512 с.

19 Ерпылева, Н. Ю. Международное транспортное право: современные проблемы [Текст] / Н. Ю. Ерпылева // Транспортное право. – 2003. – № 2. – С. 21–26.

20 Нормативно-правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності залізничного транспорту України [Текст] / за ред. В. М. Гурнака. – К., 1994. – 208 с.

21 Транспортне право України [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / за заг. ред. М. Л. Шелухіна. – К.: Вид. Дім «Ін Юре», 2008. – 896 с.

22 Фединяк, Г. С. Шкода як умова відповідальності за делікти в міжнародному приватному праві та вітчизняному законодавстві [Текст] / Г. С. Фединяк // Право України. – 1994. – № 11-12. – С. 37-40.

Тема 7. Трудові відносини в міжнародному приватному праві. Міжнародний цивільний процес і комерційний арбітраж

1 Бородко, Н. П. Международная организация труда: структура и деятельность [Текст]: учеб. пособие / Н. П. Бородко, А. А. Греченков, Л. А. Киселева. – М. : Изд-во деловой и учеб. лит., 2006. – 124 с.

2 Захарченко, Т. Г. Визнання та виконання арбітражних рішень на території України [Текст] / Т. Г. Захарченко // Право України. – 2008. – № 11. – С. 77-86.

3 Корабельников, Б. Р. Глоссарий международного коммерческого арбитража [Текст] / Б. Р. Корабельников. – М. : Статут, 2007. – 160 с.

4 Міжнародний цивільний процес України [Текст]: навч. посібник. Практикум / С. Я. Фурса, Ю. Д. Притика, О. О. Кармаза [та ін.]; за ред. С. Я. Фурси. – К. : Видавець Фурса С.Я.: КНТ, 2010. – 328 с.

5 Фединяк, Л. С. Підсудність цивільних справ з «іноземним елементом»: доктрина, законодавство та правозастосовна практика [Текст] / Л. С. Фединяк. – Львів : Світ, 1998. – 47 с.

6 Пожидаєв, В. Про конвенції МОП і рівень нормотворення Верховної Ради України щодо захисту соціально-економічних інтересів трудящих [Текст] / В. Пожидаєв, В. Пузинич // Український часопис прав людини. – № 1. – С. 61-65.

7 Прокопенко, В. Захист трудових прав громадян України при прийнятті на роботу [Текст] / В. Прокопенко // Український часопис прав людини. – № 1. – С. 29-36.

8 Фединяк, Л. С. Актуальні питання порядку застосування заходів до забезпечення позову при вирішенні зовнішньоекономічних спорів [Текст] / Л. С. Фединяк // Підприємництво, господарство і право. – 2008. – № 10. – С. 182-183.

9 Фединяк, Л. С. Визнання іноземних судових рішень на території України: окремі питання [Текст] / Л. С. Фединяк // Право України. – 2000. – №7. – С. 82-84.

10 Цірат, Г. А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації [Текст]: монографія / Г. А. Цірат. – Харків: Істина, 2013. – 482 с.

11 Чирич, О. Право міжнародного торгового арбітражу вирішувати питання щодо власної юрисдикції [Текст] / О. Чирич // Право України. – 2011. – № 1. – С. 97-108.